

Riktlinje för förbundsstyrelsens uppsiktsplikt i bolag

Bakgrund

Enligt kommunallagen ska förbundsstyrelsen leda och samordna förvaltningen av GR:s angelägenheter och även ha uppsikt över de kommunala verksamheter som bedrivs i bolagsform.

Förbundsledningen redovisar i detta tjänsteutlåtande ett förslag på en definition av vad uppsikten ska omfatta, hur uppsiktsplikten bedrivs idag samt förslag till utvecklade arbetsformer. Enligt förslaget behöver följande områden vara i fokus när det gäller uppsikten.

- Ekonomisk ställning och utveckling
- Det kommunala ändamålet utifrån reglemente/bolagsordning/ägardirektiv
- Styrning, uppföljning och kontroll

Kommunallagen (1991:900) 6 kap 1§ innehåller regler om styrelsens uppsiktsplikt. Förbundsstyrelsen ska i årliga beslut för varje hel- eller delägt aktiebolag pröva om den verksamhet som bolaget har bedrivit under föregående kalenderår varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna (KL6 kap 1a§). Syftet är att förbundsstyrelsens uppsikt redovisas och att de beslut som fattas kan överklagas i form av laglighetsprövning enligt kommunallagen.

Om förbundsstyrelsen vid sin årliga prövning finner att bolagens verksamhet inte uppfyller kraven i kommunallagen ska förbundsstyrelsen lämna förslag till förbundsfullmäktige om nödvändiga åtgärder samt även vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kraven som anges i KL 3 kap. 17, 18 och 18 a §§ är uppfyllda. Förbundsstyrelsens uppsikt över GR:s hel- och delägda bolags verksamheter syftar till att säkerställa att de uppfyller det ändamål med verksamheten som har fastställts samt att verksamheten utförs inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Uppsiktspliktens innehåll

Uppsiktsplikten omfattar både ekonomisk och verksamhetsmässig uppföljning. Uppsiktspliktens innehåll som anges nedan kan begränsas i omfattning om det bedöms rimligt med hänsyn till andelsförhållanden, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt. Förbundsstyrelsens uppsikt över bolag utövas i första hand genom att styrelsen tar del av:

- Styrelseprotokoll
- protokoll från bolagsstämma eller motsvarande
- protokoll från ägarsamråd eller motsvarande
- budget och verksamhetsplan
- delårsrapport (-er)
- årsredovisning

- revisorernas granskningsrapport
- årlig redovisning av verksamheten i förhållande till fastställt ändamål för verksamheten
- årlig redovisning av hur den interna kontrollen fungerar

Ovanstående dokument redovisas löpande till förbundsstyrelsen – undantag är dokument som omfattas av sekretess genom lagstiftning. Vid behov ges också särskild information vid förbundsstyrelsens sammanträde.

Årligen ska bolagets VD och styrelse redovisa respektives verksamhet under året i förhållande till det fastställda ändamålet för verksamheten.

I ägardirektiven har ägarna och bolagen kommit överens om hur de ska samverka inom ramen för det gemensamma ägandet. Ägarsamråd bör genomföras regelbundet.

För att uppfylla informationskravet ska de av GR ägda bolagen årligen avge en redovisning där VD beskriver:

- bolagets interna kontroll och organisering
- hur man under året har följt upp den interna kontrollen
- utvärdering av hur den interna kontrollen fungerar

Bolagens uppföljning och redovisning av den interna kontrollen för aktuellt verksamhetsår lämnas in till GR tillsammans med årsredovisningen.

GR:s förbundsdirektör och ekonomichef ansvarar för att informationen analyseras med hänsyn till verksamhetens ändamål och ekonomi samt att den löpande delges förbundsstyrelsen.

Hur arbetar GR med uppsiktsplikten idag?

Då aktierna i Göteborg & Co avyttrats under året äger GR i dagsläget Göteborgsregionens internationella skola (ISGR AB) med 100 procent och Gryning Vård AB med 54 procent.

- Bolagens budgetar och planer begärs in årsvis liksom delårsrapporter och årsredovisning som arbetas fram under verksamhetsåret.
- Revisorernas granskningsrapporter över bolagen delges GR:s förbundsledning årligen vid separata möten med såväl de förtroendevalda revisorerna som med det upphandlade revisionsbolaget Ernst & Young.
- Kontinuerliga ägarsamråd genomförs regelbundet under verksamhetsåret. För Gryning Vård AB beskrivs i konsortialavtalet formerna för ägarsamrådet. Ägarsamråd ska genomföras minst en gång årligen. Som ett led i att ta fram nya styrande dokument för bo-laget har under 2016 två ägarsamråd hållits med ägarkonstellationen i Gryning Vård AB. Ägarrepresentanten - för 2016 Bo Pettersson (S), ledamot i förbundsstyrelsen - utses av FS. Ordförande och förbundsdirektör deltar också.
- Presidiet för ISGR har avrapporterat skolans verksamhet för förbundsstyrelsens presidium i GR vid två tillfällen under åren 2015 och 2016 samt vid ett tillfälle vid FS.
- Nya ägardirektiv har tagits fram under innevarande år avseende Gryning Vård AB. Beslutades av förbundsfullmäktige 2016-06-14.

- GR:s förbundsledning började under senvåren på ett ännu tydligare sätt stödja ISGR i deras arbete med lokalisering på ny geografisk plats.
- GR:s ekonomichef har också sedan senvåren 2016 blivit avdelad att på deltid bistå ISGR med strategisk ekonomisk- och verksamhetsmässig rådgivning.
- GR:s förbundsdirektör och bolagens respektive VD har gemensamma möten två gånger per termin. Därutöver sker avstämning på tjänstemannanivå utifrån olika aktuella frågeställningar.

Förslag till förbättringar

Utifrån det arbetssätt GR idag har vad gäller uppsiktsplikten listas här ett antal förslag som skulle stärka uppsikten av bolagen. Alltså föreslås att:

- Ägardirektivet till ISGR ses över och eventuellt revideras.
- Protokoll från bolagens styrelsemöten delges förbundsledningen.
- Förbundsdirektören årligen återrapporterar till förbundsstyrelsen hur uppsiktsplikten har verkställts utifrån ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna.
- Förbundsstyrelsens beslut därefter delges till förbundsfullmäktige.

Dessutom formaliseras ärendet enligt nedan där förbundsdirektör rapporterar till förbundsstyrelsen som i sin tur delger förbundsfullmäktige sitt beslut.

Förbundsdirektörens yttrande till förbundsstyrelsen

Förbundsdirektören ska årligen avge ett yttrande till förbundsstyrelsen där det för varje enskilt aktiebolag framgår om verksamheten som bedrivits under föregående kalenderår bedöms ha varit förenligt med det fastställda ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

Förbundsstyrelsens årliga beslut om verksamheten i av GR ägda aktiebolag enligt KL 6 kap 1 a§

Baserat på förbundsdirektörens yttrande fattar förbundsstyrelsen årligen beslut om huruvida verksamheten i av GR hel- och delägda aktiebolag under föregående kalenderår bedrivits i enlighet med fastställt ändamål och inom ramen för de kommunala befogenheterna. Förbundsdirektörens yttrande och förbundsstyrelsens beslut behandlas senast på förbundsstyrelsens sammanträde i maj månad året efter aktuellt verksamhetsår. Förbundsstyrelsens beslut bör lämnas som skriftlig information till förbundsfullmäktige och delges respektive bolag.